

ØVELSE: HVAD ER KULTUR?

MÅLGRUPPE	Udskolingen og gymnasiet
FORMÅL	Eleverne bliver introduceret til begrebet "kultur" og får en forståelse for, at kun en lille del af kulturen er synlig.
FORLØB OG TIDSFORBRUG	To lektioner
FORBEREDELSE	Kopier de to "isbjerge" til hver elev - ét med spørgsmål og ét tomt.

Gennemførelse

1. Præsenter formålet med lektionen.
2. Del de to kopier af "isbjerget" ud til alle elever.
3. Tegn selv to isbjerge ved siden af hinanden på tavlen. Isbjerget skal have "trekantet form" og omkring $\frac{3}{4}$ skal være under vandoverfladen.
4. Start med spørgsmålene under vandoverfladen på isbjerget, som du udleverede til eleverne. Sig, at det handler om Danmark. Bed eleverne komme med svar som du skriver under vandoverfladen på et af isbjergene på tavlen.
5. Hvis du får modstridende svar, skriver du begge svar og tager en diskussion om, at kultur har nogle ens træk, men at kulturer leves og forandres af mennesker. Det betyder, at der er forskelle på, hvad der inden for en national kultur opfattes som "det rigtige". Det er der intet galt eller mærkeligt i. Derudover er der regionale forskelle og subkulturer af forskellige typer inden for hvert land/kultur.
6. Fortsæt med spørgsmålene over vandoverfladen og skriv svarene over vandoverfladen i det samme isbjerg.
7. Vælg derefter en anden kultur, som alle eller nogle af eleverne kender. Måske har nogle af eleverne en anden kulturel baggrund. Du kan også invitere en udvekslingsstudent med til lektionen, og du kan bede ham/hende om at svare på de samme spørgsmål fra sit kulturelle perspektiv.
8. Gentag processen med spørgsmålene og skriv svarene i det andet isbjerg.
9. Spørg ud om det, der kom frem over vandoverfladen på isbjerget, er forbundet med det, der er under vandoverfladen.

Eksempelvis: Hvis der under vandoverfladen står, at der ikke er store hierarkier, kan det over vandoverfladen komme til udtryk ved, at man siger "du" til læreren i skolen.

Det, der ligger over vandoverfladen, er et udtryk for den synlige del af kulturen, såsom musik, mad, adfærd, traditioner. Det, der er under vandets overflade, er de kulturelle normer, der forener en gruppe og styrer, hvordan en person fra den kultur opfører sig eller reagerer i forskellige situationer.

10. Spørg igen eleverne, om de kan se nogen sammenhænge.
11. Gentag diskussionen med det andet isbjerg som udgangspunkt.
12. Afslut med en diskussion om, at vi ofte kun ser det, der er over vandoverfladen, når vi ser/møder en anden kultur. Det er i mødet med mennesker, der tilhører en anden kultur, at vi begynder at se under vandet og forstå lidt af, hvad der styrer adfærd. Det sker normalt ikke af sig selv, så du skal være interesseret i at finde ud af, hvad der er under vandet.

Kulturella
uttryck
- sånt
man ser,
hör eller
smakar

I den här kulturen:

Hvilket tøj har man på? Hvilken stil har man? Hvad spiser man? I hvilken musik er populær? Hvilke sportsgrene er populære?

Hvad laver man i sin fritid?

Belønnes hårdt arbejde og gode præstationer?

Opmuntres konkurrence eller samarbejde mest?

Accepteres det, at man åbent udtrykker stærke følelser?

Hvordan fortæller/viser man, at man er urolig for noget?

Hvordan fortæller/viser man, hvad man synes og tænker - specielt om andre

mennesker? Hvordan fortæller/viser man, at man er uenig i noget - i skolen, når man er sammen med sine venner, i sin familie?

Hvor meget rører man ved hinanden (f.eks. kram, klap, kys, en hånd på skulderen) - mellem venner, i familien, med bekendte?

Hvor tæt kan man stå/sidde på andre mennesker, før det bliver ubenageligt - med et menneske man kender, og et menneske man ikke kender?

Hvilke roller og ansvar har nemmestvis mor og far?

Hvem tager beslutninger i familien?

Hvad tror man på (Det kan være en religion, men det behøver det ikke at være)?

Hvad værdsætter man højest?

- relationer til andre, præstationer, hvem man er, eller hvad man har?
- ungdom eller livserfaring?

Hvad er vigtigst - det som allerede er sket (historie), det som sker lige nu (nuet) eller fremtidige mål (fremtiden)?

I en konflikt, hvis parti tager man - familiens, sin vens, den som har højest "rang", den som har "ret"?

Kulturella
normer

- sånt som
styr
beteenden,
reaktioner
och val

